

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
„IONEL TEODOREANU”

etapa județeană, 9 ianuarie 2010
clasa a V-a
- școli cu predare în limba română -

Timpul destinat lecturii critice a textelor - 30 minute
Timpul destinat redactării răspunsurilor - 90 minute
Total : 120 de minute

Fiecare concurent poate gestiona timpul total afectat probei, în funcție de ritmul individual de lucru.

Subiect elaborat în cadrul grupului de lucru

Citește cu atenție textele de mai jos:

A.

E teribilă Casa bunicilor!

Uf! De câte ori trebuie să se ducă la bunici cu părinții, copiii se uită chiorăș unul la altul, strâmbă din buze, dau din cap și sunt cu zmeele descătușate de vânturi și arestate în dulap, cu cozile înfășurate, sfoara depănată și zbârâietoarea mută. Hainele trebuie să fie curate și dulci la pipăit, unghiile tăiate, părul pieptănat – dar nu cu mâinile –, hainele periate, ghetetele lustruite.

— Să nu vorbiți tare și neîntrebați, să nu râdeți prostește, să nu puneți mâna pe lucruri; să nu v-atingeți de pisici, să nu faceți obrăznicii...

— Atunci ce să facem?

— Să fiți cuminți.

Să nu, să nu, să nu. Asta-i casa bunicilor: zidurile în care nepoții n-au voie să fie copii. E mai rău decât la biserică. Acolo măcar e lume multă, mare și cam surdă, iar copiii-printre babe și moșnegi-sunt ca în pădurea veche: își fac semne și rād pe furis și înfundate. Dar bunicii sunt doi, fiecare în câte un fotoliu; părinții doi, fiecare pe un scaun; iar copiii prizonieri între ochii bunicilor și ochii părinților. [...]

Bunicul a fost procuror general, adică generalul procurorilor.

Tata spune:

— Nimeni nu crâcnea în fața tatei.

— Stăteau toți smirnă?

— Toți.

— Chiar și mata?

— Chiar și eu.

— Teribil!

— Și bunica? urmează logic glasul inocent.

Tata vrea să se încrunte, dar zâmbeste cu ochii mici.

— Mama? Se întrebă el. Strașnică femeie!

Râde și nu mai spune nimic.

Așa e tata: când nu vrea să spună ceva, îi vine să rādă. Cu mama rāde des. Mama se supără, și tata, tata parcă e copilul mamei, ca și ceilalți.

(Ionel Teodoreanu, *În casa bunicilor*)

B.

M-a apucat un dor de frunze, în suflet și peste tot, că nu mai pot. Hai să căutăm una, că e vânt și că e ceață. Care o găsește primul, o să aibă noroc în viață.

Știam că frunzele astea toate sunt niște obraznice și jumătate. Cel puțin măturătorii de stradă, doamne, să nu le vadă.

Odată, unul s-a suit într-un castan pe o frânghie de viță și a pus în vârful fiecărei ramuri o piuliță. Să se oprească toate frunzele în interiorul copacului, ca într-un tub, și să nu rāsară decât când o da el drumul la șurub.

Dar chiar și așa, până a doua zi dimineața pomul înflorise cu verdeață. Ba mai căzuseră și pe jos, ca în marile păduri, cinci coșuri de muguri și firimituri.

Că pământul acesta e atât de gras, încât prinzi rădăcini sub pas. Dacă oamenii nu s-ar mișca mereu, singuri ori în perechi, s-ar pomeni și ei cu mușchi și licheni pe frunte și pe urechi.

Însă în fiecare toamnă, e adevărat, se întâmplă ca acum, ceva neașteptat. Hai în pădure, n-au de unde afla părinții, să dezlegăm nodul misterului cu dinții.

Vedeți, acum totul e pustiu, asta nu e pădurea de astă-vară pe care o știu. Nicio frunză, numai câte un cuib se mai vede, dar din el nu poți cânta foaie verde. Cică, dacă rupi o frunză de pe ram, pică toate. E ca atunci când spargi un geam.

(Marin Sorescu, *Unde fugim de-acasă?*)

ALEGE una dintre cele două variante de subiect propuse mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru, în varianta aleasă.

Atenție! NU AI VOIE SĂ REZOLVI AMBELE SUBIECTE!

VARIANTA I

A. LECTURA (80 de puncte)

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Transcrie, din textele-suport, două imagini care evocă spațiul copilăriei. **4 puncte**
2. Numește două caracteristici ale vârstei copilăriei, pe care le-ai identificat în textele-suport și prezintă, într-un text de 4-5 rânduri, importanța lor în viața personajului **copilul**. **12 puncte**

II. Scrierea despre testul literar (25 de puncte)

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să prezinți particularitățile unei opere literare, utilizând, pentru exemplificare, exemple din textele-suport.

III. Scrierea imaginativă (25 de puncte)

Redactează o *compunere narativă*, de 20-25 de rânduri, cu titlul *Dor de frunze*, în care să folosești personificarea și să valorifici mesajul fiecăruia dintre textele suport. În compunerea ta, vei utiliza și următoarele secvențe din textele A și B: *prizonieri între ochii părinților și ochii bunicilor, frunzele astea toate sunt niște obraznice și jumătate, pomul înflorește cu verdeață, pădurea veche*.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- utilizarea narațiunii, ca mod de expunere dominant;
- introducerea, în compunere, a celor patru secvențe indicate;
- viziune originală asupra temei propuse.

Redactare: pentru ambele compuneri – II și III vei primi 14 puncte repartizate astfel: *unitatea compoziției – 2 puncte*.; *registru de comunicare, stilul și vocabularul – 3 puncte*.; *coerența textului – 2 puncte*.; *ortografie – 3 puncte*. (0-1 greșeli-3 p.; 2-3 greșeli-2 p.; 4 greșeli-1 p.; peste 4 greșeli-0 p.); *punctuația și așezarea în pagină – 2 puncte*; *creativitate și originalitate – 2 puncte*.

B. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Formulează două întrebări esențiale pentru vârsta copilăriei, pe care ți le-a sugerat lectura textelor-suport. **4 puncte**
2. Într-o compunere liberă de 4-6 rânduri, răspunde întrebării din titlul celui de-al doilea text propus: *Unde fugim de-acasă?* **6 puncte**

C. ELEMENTE DE CONSTRUCTIE A COMUNICARII (20 de puncte)

1. Notează trei derivate ale substantivului *pădure*, diferite ca părți de vorbire. **6 puncte**
2. Alcătuieste trei enunțuri, în care substantivul *pădure* să aibă trei funcții sintactice diferite. **6 puncte**
3. Alcătuieste două propoziții afirmative și două propoziții negative cu sinonimele potrivite pentru sensul cuvintelor subliniate *foaie și veche*. **8 puncte**

NOTĂ! Se acordă 10 puncte din oficiu.
Total : 120 de puncte

VARIANTA a II-a

A. LECTURA (80 de puncte)

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Precizează modul de expunere comun textelor A și B. **4 puncte**
2. Alcătuieste câte un enunț în care substantivul *vânt* să intre în structura unei imagini vizuale, respectiv în structura unei imagini auditive. **12 puncte**

II. Scrierea despre textul literar (25 de puncte)

Redactează o compunere de 10-12 rânduri, în care să explici legătura dintre imaginea toamnei și vârsta ființei umane, având ca suport cele două fragmente prezentate.

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Redactează o compunere narativă de 20-25 de rânduri, prin care să continui fragmentul din opera literară *Unde fugim de acasă* de Marin Sorescu, pornind de la asemănarea bunicilor cu *pădurea veche*.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unui titlu sugestiv;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- utilizarea narațiunii ca mod de expunere dominant;
- crearea de imagini artistice sugestive pentru stările sufletești exprimate.

Redactare: pentru ambele compuneri – II și III vei primi 14 puncte repartizate astfel: *unitatea compoziției – 2 puncte.*; *registru de comunicare, stilul și vocabularul – 3 puncte.*; *coerența textului – 2 puncte.*; *ortografie – 3 puncte.* (0-1 greșeli-3 p.; 2-3 greșeli-2 p.; 4 greșeli-1 p.; peste 4 greșeli-0 p.); *punctuația și așezarea în pagină – 2 puncte*; *creativitate și originalitate – 2 puncte.*

B. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Formulează două întrebări esențiale pentru vârsta copilăriei, pe care ți le-a sugerat lectura textelor-suport. **4 puncte**
2. Într-o compunere liberă de 4-6 rânduri, răspunde întrebării din titlul celui de-al doilea text propus: *Unde fugim de-acasă?* **6 puncte**

C. ELEMENTE DE CONSTRUCTIE A COMUNICARII (20 de puncte)

1. Selectează, din fiecare fragment propus, câte trei cuvine derivate. **6 puncte**
2. Construiește două enunțuri în care substantivul *copaci* să aibă funcții sintactice diferite. **6 puncte**
3. Precizează valoarea verbului *a fi* din enunțul: *E teribilă casa bunicilor!* și construiește două enunțuri în care acest verb să aibă valori diferite față de cea identificată în enunț. Precizează-le! **8 puncte**

NOTĂ! Se acordă 10 puncte din oficiu.
Total : 120 de puncte

**OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
„IONEL TEODOREANU”**

etapa județeană, 9 ianuarie 2009

clasa a VI-a

- □ **coli cu predare în limba română -**

- timpul destinat **lecturii critice a textelor (30 minute)**

- timpul destinat **redactării răspunsurilor (90 minute)**

Total : 120 de minute

Subiect elaborat în cadrul grupului de lucru

Citește cu atenție textele de mai jos (A și B):

A.

„Eu cu Dumitru însă o duceam într-un cântec, strângând viorele și toporași de pe lângă plai, și mergeam tot zburdând și hârjonindu-ne, de parcă nu eram noi râioșii din Broșteni, care făcusem atâta bucurie la casa Irinucăi. Și mergând noi tot așa, cam pe la amiază, deodată s-a schimbat vremea cea frumoasă într-o vijelie cumplită, să răstoarne brazii la pământ, nu altăceva! Pesemne baba Dochia nu-și lepădase toate cojoacele. Începe a bura, apoi o întoarce în lapoviță, pe urmă o dă în frig și ninsoare cumsecade și, într-un buc, ne astupă drumul de nu știai încotro să mergi. Și tot ninsoare și pâclă până la pământ, de nu se vedea om pe om alături fiind. [...]

Și ne coborâm noi, și ne tot coborâm, cu mare greutate, pe niște povârnișuri primejdioase, și ne încurcăm printre ciritei de brad, și caii lunecau și se duceau de-a rostogolul, și eu cu Dumitru mergeam zgribuliți și plângeam în pumni de frig; și plăieșii numai icneau și-și mușcau buzele de necaz; și omătul se pusese pe une- locuri până la brâu, și începuse a înnopta când am ajuns într-o fundătură de munți, unde se auzea răsunând glasul unui pârăuș ce venea, ca și noi, din deal în vale, prăvălindu-se și izbindu-se de cele stânci fără voința sa... Numai atâta, că el a trecut mai departe în drumul său, iar noi am stat pe loc și am pus-o de mămăligă, fără apă. [...]

După ce ne-am pus bine-rău gura la cale, ne-am covrigit împrejurul focului; și deasupra ninsoare, dedesubt udeală; pe-o parte înghețai, pe una te frigeai, ca la vremea și locul acela.”

(Ion Creangă – *Amintiri din copilărie*)

B.

„Erau doi băieți numai de-o șchioapă, cu niște cușme mari până peste ochi și înfășurați în sumane cu mânicile lungi.[...]

Amurgul punea o umbră albăstrie pe neclintitele întinderi de omăt. Și ei mergeau greu; acuma sfârșiseră vorba și nu îndrăzneau parcă să se mai uite unul la altul. Clopoțelul stelei suna din când în când deasupra lor. Ei ridicau capetele și se uitau pe marginile căciulilor, în zare. Nu se vedea nimic. De abia se apropiau de Siret. În oglinda mare a râului începeau să tremure luminile stelelor de sus. Și era o liniște adâncă, parcă împietrise lunca neagră pe lângă care se strecurau ei, coborând malul. Opincile fâșâiau aspru pe gheață. Se apucară înapoi de umeri, și, încet, trecură dincolo, pe podișul lucios, prin tăcerea tainică a înserării.

După ce urcară celălalt mal, rămaseră privind înainte. Satul nu se zărea. Se întoarseră unul spre altul. Buzele celui mic prinseră să tremure. [...]

Merseră înainte prin lumina cenușie a serii. Înaintea, în urma lor, pustiu de zăpadă; frigul creștea și zăpada scrâșnea ascuțit sub opinci. Din când în când se opreau o clipă, cu sufletele înfricoșate, căutau să pătrundă umbra care-i împresura, nădăjduiau să prindă zgomote de viață omenească. Se auzeau câteodată, în răstimpurile acestea, croncăniturile aspre ale cioarelor, amestecate cu țipetele aspre ale stâncuțelor, departe, cine știe deasupra cărei lunci. Tresărirea aceasta de spaimă se potolea îndată. În tăcere, porneau, se cufundau tot mai tare în întunecime și își țineau plânsul cu fălcile încleștate. Răzbăteau prin noapte așa – parcă fiorul singurătății le dădea putere. În capetele lor de copii, acolo, sub cușmele de oaie, răsunau cântecele sfinte ale Nașterii Mântuitorului. Gândindu-se la ele, se gândeau și la culcușul cald, și la aburul mâncării din satul cătră care porniseră [...]; cu cântecele și cu steaua lor se duceau să umple de voie bună inimile oamenilor și mergeau, tremurând de frig și scâncind prin noaptea de iarnă, și clopoțelul de deasupra capetelor lor tremura dulce.[...]”

(Mihail Sadoveanu – *Vestitorii*)

ALEGE una dintre cele două variante de subiect propuse mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru, în variata aleasă.

Atenție! NU AI VOIE SĂ REZOLVI AMBELE SUBIECTE!

VARIANTA I

A. LECTURA (80 de puncte)

I. Înțelegerea textului - 16 puncte

1. Precizează două aspecte comune ale celor două fragmente propuse, având în vedere că ambele conțin tablouri din natură. **4 puncte**
2. Explică, într-un text de 6 rânduri, semnificația secvenței: *Amurgul pune o umbră albăstrie pe neclintitele întinderi de omăt.* **12 puncte**

II. Scriere despre textul literar - 25 de puncte

Într-o compunere de 15 – 20 de rânduri, prezintă particularitățile descrierii literare (*tabloul*), utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele texte propuse.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- evidențierea a cel puțin două trăsături ale descrierii artistice evidente în textele date;
- identificarea a cel puțin două imagini artistice din fiecare text;
- comentarea semnificației a două figuri de stil diferite, din fiecare text.

III. Scriere imaginativă - 25 de puncte

Alcătuiește o compunere narativă, de cel puțin 25 de rânduri, despre o întâmplare reală sau imaginară petrecută într-o iarnă, în care să utilizezi și următoarele secvențe, extrase din textele propuse: *ninsoare cumsecade, izvorând din întuneric, liniște adâncă, lumina cenușie.*

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unui titlu sugestiv;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- utilizarea narațiunii, descrierii și dialogului, ca moduri de expunere;
- introducerea în compunere a tuturor structurilor indicate;
- utilizarea în text a cel puțin două figuri de stil învățate.

Redactare pentru ambele compuneri (II și III) - 14 puncte

Cele 14 puncte se acordă pentru respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textelor, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat (scriere despre textul literar, scriere imaginativă).

B. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Explică utilizarea liniei de pauză din enunțul: *Răzbăteau prin noapte așa – parcă fiorul singurătății le dădea putere.* **4 puncte**
2. Exprimă-ți opinia, într-un text de 4-6 rânduri, despre motivele pentru care *cântecele sfinte ale Nașterii Mântuitorului*, evocate în textul B, se asociază, în mintea personajelor, *culcușului cald și aburului mâncării din satul cătră care porniseră.* **6 puncte**

C. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII (20 de puncte)

1. Notează, din al doilea text, trei cuvinte din câmpul lexical al elementelor naturii. **6 puncte**
2. Transcrie pe foaia de concurs, litera care marchează șirul ce conține numai cuvinte derivate:
 - a) *primejdioase, clopoței, fundătură;*
 - b) *îndrepta, neclintite, celălalt;*
 - c) *albăstruie, înclăștate, cumsecade.* **6 puncte**
3. Precizează câte sunete și câte litere conține fiecare din cuvintele următoare: *duceam, întunecime, cântecele, mergeau.* **8 puncte**

NOTĂ! Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total punctaj: 120 de puncte

VARIANTA A II-A

A. LECTURA (80 de puncte)

I. Înțelegerea textului - 16 puncte

1. Precizează două aspecte comune ale celor două fragmente propuse, având în vedere că ambele conțin tablouri din natură. **4 puncte**
2. Explică, într-un text de cel puțin 6 rânduri, valoarea expresivă a epitetelor din cele două fragmente. **12 puncte**

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Într-o compunere de 15 – 20 de rânduri, prezintă particularitățile descrierii literare (*elemente de portret*), utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele texte propuse.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- prezentarea a cel puțin două trăsături ale descrierii artistice evidente în textele propuse;
- identificarea a cel puțin două imagini artistice din fiecare text;
- comentarea valorii expresive a figurilor de stil utilizate în textele propuse.

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Alcătuiește o compunere narativă, de cel puțin 25 de rânduri, despre o întâmplare reală sau imaginară petrecută într-o iarnă, în care să utilizezi și următoarele secvențe, *ne astupă drumul de nu știai încotro să mergi, fâșâiau aspru pe gheață, se duceau să umple de voie bună inimile oamenilor* extrase din textele propuse:

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unui titlu sugestiv;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- utilizarea narațiunii, descrierii și dialogului, ca moduri de expunere;
- introducerea în compunere a tuturor structurilor indicate;
- utilizarea în text a cel puțin două figuri de stil învățate.

Redactare pentru ambele compuneri (II și III) - 14 puncte

Cele 14 puncte se acordă pentru respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textelor, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat (scriere despre textul literar, scriere imaginativă).

B. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Explică utilizarea liniei de pauză din enunțul: *Răzbăteau prin noapte așa – parcă fiorul singurătății le dădea putere.* **4 puncte**
2. Exprimă-ți opinia, într-un text de 4-6 rânduri, despre motivele pentru care *cântecele sfinte ale Nașterii Mântuitorului*, evocate în textul B, se asociază, în mintea personajelor, cu *culcușul cald* și cu *aburul mâncării din satul cătră care porniseră.* **6 puncte**

C. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII - 20 de puncte

1. Notează, din primul text, trei cuvinte din câmpul lexical al *iernii*. **6 puncte**
2. Transcrie pe foaia de concurs, litera care marchează șirul ce conține numai cuvinte derivate:
 - a) *creștinesc, deodată, nenumărate;*
 - b) *creștinesc, singurătate, clopoțel;*
 - c) *subțire, pătrunseră, lapoviță.* **6 puncte**
3. Precizează modul verbelor subliniate din secvența: *În oglinda mare a râului începeau să tremure luminile stelelor de sus. Și era o liniște adâncă, parcă împietrise lunca neagră pe lângă care se strecurau ei, coborând malul.* **8 puncte**

Notă! Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total punctaj: 120 de puncte

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
„G. CĂLINESCU”
etapa județeană, 9 ianuarie 2010
clasa a VII-a
- școli cu predare în limba română -

Tempul destinat lecturii critice a textelor - 30 minute

Tempul destinat redactării răspunsurilor - 90 minute

Total : 120 de minute

Fiecare concurent poate gestiona timpul total afectat probei, în funcție de ritmul individual de lucru.

Subiect elaborat în cadrul grupului de lucru

Citește cu atenție textele de mai jos (A și B):

A. *Tu n-ai văzut niciodată îngerii, pentru că îngerii vin numai după ce adorm copiii și pleacă atunci când copiii încep să-și deschidă ochii. Nu s-au deschis bine genele, și îngerii au și zburat. Fiecare copil are un înger al lui care-i poartă de grijă când Mama doarme, obosită. Dar și Mama doarme iepurește și îngerul stă bine de pază. Dacă n-ar fi îngerii, copiii ar uita să se mai scoale și nici nu ar visa frumos. Îngerii, noaptea, ca să nu li se urască, se joacă în somn cu fetițele și băieții, îi descântă, îi farmecă și-i fac să vadă-n cer, în lumea poveștilor frumoase. Căci și în somn li s-ar urî copiilor, dacă nu ar fi îngerii să li se arate.*

Când vine noaptea, coboară întâi stolurile, ca porumbeii, și după ei se arată și Dumnezeu, care se ferește atât de lumina soarelui, cât și de a ferestrelor, unde lucrează omul cu condeiul pe hârtie. Când trece Dumnezeu pe la spatele lui, zâmbește și omul se simte însuflețit de dogoarea răcoroasă, neștiută a trecerii lui Dumnezeu pe lângă zid și fereastră.

Cum crezi tu că s-ar deschide florile și ar face bucatele spic, dacă n-ar veni în fiecare noapte Dumnezeu să ajute la munca oamenilor de peste zi? Îngerii vin, dezmiardă copiii și ies liniștit în câmp și în grădini, ca să sufle-n flori și să le deschidă. În florile de mac, se găsesc de multe ori câteva albine, care n-au avut timp să se întoarcă la prisacă. Le iau adormite, fără să știe, ca și copiii, și le duc la stupii lor, pe întuneric. Ca să vadă, îngerilor le este de ajuns sticlirea scânteierilor din stele. Știi câte stele sunt pe cer? Câte și îngerii. Stelele arată fiecărui înger locul unde trebuie să se întoarcă, după ce a isprăvit. Dacă n-ar fi semnul lor, îngerii s-ar încurca prin întuneric și i-ar prinde lumina zilei pe pământ, și ar fi foarte rău, căci ar muri toți de sfârșeală și ar rămânea copiii fără de îngerii și n-ar mai fi cine să trezească florile albastre. Cine ar mai număra atunci bătăile de inimă ale copiilor? Și cine ar frământa atâtea boabe de struguri și le-ar pune-n ciorchini, pentru copii? Un înger face cât patru, cinci boabe pe noapte, și, fără îngerii, podgoriile s-ar sălbăteci.

(Tudor Arghezi, *Îngerii*)

B.

Toamnă! Pădurea fumegă. Negurile se lasă perdeluind zărilor. Păsările se rotesc în înalt, se deșiră, iar se strâng și iar se răsucesc, apoi își aleg călăuzele, le pun în frunte, și-n vârf de săgeată călătoresc. Se ridică stolul sus-sus, pe apa albastră a cerului; și lin, ca împinse de un dor tainic, vâslesc, se șterg din zarea plaiurilor noastre.

Se duc!

Încotro?

În nopțile reci de toamnă, văzduhul parcă freamătă. O lume ciudată pare să prindă ființă sub stele; noiane de frunze desprinse pare că sunt purtate de vânturi; chemări de călăuzire umplu largul cuprinsului. Sunt păsările călătoare. Și cu ele parcă iau ceva din sufletul nostru, în ochii lor parcă fură soarele, pe aripile lor parcă duc primăvara.

Un stol de turturele a întârziat. Grăbite, s-au strâns în dimineața aceasta, și-n fâlfâiriele lor, cari se aud ca niște sunete supte ușor dintr-un flaut, pornesc. Întâi o iau pe-aproape de pământ, peste lunci, deasupra rariștilor, printre plopii înalți, ca și cum ar vrea să mai vadă locurile aceste o dată. Apoi mai fac un ocol mare, de jur împrejurul păduriceii, în vreme ce o rază de soare împunge pânza norilor și tîvește pe cer o dungă de lumină. Bucuroase, paserile bat din aripi și se hotărăsc. Patru, două perechi, o iau înainte, o pereche rămâne în zbor mai potolit, în urmă. Ajung deasupra râului; un țipăt năbușit, din gușă-un semn al călăuzei-vrea să le strângă pe toate la un loc. Și-n clipa aceea un bubuit de pușcă clocotește aerul cuprinsurilor. Cele două perechi feresc ca fulgerul în lături; dar din perechea din urmă, o turturică își curmă zborul, își

adună apoi puterile, cu cel din urmă fior al vieții, se rotește în două cercuri, se înalță drept, ca o săgeată, în văzduh, spre raza de soare, apoi cade rostogolindu-se în undele râului, care o fură și o poartă mai departe.

Stingherul, soțul, urmărește puțin stolul, apoi se întoarce, caută îngrijat, și, pe apa turbure, își vede tovarășa. O putere îl ține atunci deasupra vârtoarei, cu ochii nedesprinși de la trupul plâpând și pătat de sânge ce lunecă la vale, de la trupul pe care, în cercuri strânse, îl urmărește mereu.

Și supt cerul, în care raza de soare s-a stins, călătoresc trei: stolul care se șterge în zare ca un rămas bun, paserea moartă mânată de valuri, și porumbelul care se rotește mereu, urmându-și soția, ca un simbol al veșniciei iubiri!...

Și-n urma lor, toamna cade mai grea!

(Emil Gârleanu, *Nedespărțite!*...)

ALEGE una dintre cele două variante de subiect propuse mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru, în varianta aleasă.

Atenție! NU AI VOIE SĂ REZOLVI AMBELE SUBIECTE!

VARIANTA I

A. LECTURA (80 de puncte)

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Transcrie, din textele-suport, patru imagini artistice care au în structura lor figuri de stil diferite. **4 puncte**
2. Explică, într-un text de 6-8 rânduri, rolul detaliilor temporale, spațiale și cromatice în crearea atmosferei feerice. **12 puncte**

II. Scrierea despre textul literar (25 de puncte)

Redactează o compunere de 15-20 de rânduri, în care să prezinți trăsăturile descrierii literare existente în cele două texte-suport.

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Scrie o compunere de 25-30 de rânduri, cu titlul *Lumea de sub stele*, în care să valorifici mesajele transmise de cele două texte. Vei insera, în compunerea ta, următoarele secvențe: *apa albastră a cerului, o lume ciudată pare să prindă ființă sub stele, sticlirea scânteierilor din stele, dor tainic, în lumea poveștilor frumoase.*

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- respectarea relației dintre titlu și conținutul de idei și sentimente al compunerii;
- utilizarea a cel puțin două moduri de expunere;
- introducerea, în compunere, a tuturor structurilor indicate;
- valorificarea mesajelor transmise de cele două texte-suport;
- utilizarea, în compunere, a patru procedee artistice diferite;
- viziunea originală asupra temei propuse.

Redactare: pentru ambele compuneri – II și III vei primi 14 puncte repartizate astfel: *unitatea compoziției – 2 puncte*; *registru de comunicare, stilul și vocabularul – 3 puncte*; *coerența textului – 2 puncte*; *ortografie – 3 puncte*. (0-1 greșeli-3 p.; 2-3 greșeli-2 p.; 4 greșeli-1 p.; peste 4 greșeli-0 p.); *punctuația și așezarea în pagină – 2 puncte*; *creativitate și originalitate – 2 puncte*.

A. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Scrie câte o metaforă originală pentru cuvintele *înger, copil*. **4 puncte**
2. Redactează un dialog de 6-8 replici, **imaginar**, între un copil și un înger, excluzând formule de inițiere și de încheiere a dialogului. **6 puncte**

B. ELEMENTE DE CONSTRUCTIE A COMUNICARII (20 de puncte)

1. Selectează, din textele-suport, trei elemente care compun câmpul lexical al cuvântului *cosmos*.
6 puncte
2. Transcrie, din primul paragraf al textului **A**, trei cuvinte prin care să illustrezi cele trei mijloace interne de îmbogățire a vocabularului. **6 puncte**
3. Construiește o frază alcătuită din patru propoziții. În structura frazei vei include:
 - o formă de superlativ absolut a adjectivului *alb*, obținută prin mijloace expresive;
 - un verb la diateza pasivă;
 - o locuțiune verbală la un mod nepersonal.**8 puncte**

**NOTĂ! Se acordă 10 puncte din oficiu.
Total : 120 de puncte**

VARIANTA A II-A

A. LECTURĂ (80 de puncte)

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Precizează felul următoarelor imagini artistice: *văzduhul parcă freamătă și o rază de soare împunge pânza norilor*. **4 puncte**
2. Transcrie, din fiecare text propus, câte o metaforă și comentează, în cel puțin trei rânduri efectul lor stilistic. **12 puncte**

III. Scrierea despre textul literar (25 de puncte)

Redactează o compunere de 15-20 de rânduri, în care să prezinți trăsăturile descrierii literare existente în cele două texte-suport.

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Scrie o compunere de 25-30 de rânduri, cu titlul *Lumea de sub stele*, în care să valorifici mesajele transmise de cele două texte. Vei insera, în compunerea ta, următoarele secvențe: *apa albastră a cerului, o lume ciudată pare să prindă ființă sub stele, sticlirea scânteierilor din stele, dor tainic, în lumea poveștilor frumoase*.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- respectarea relației dintre titlu și conținutul de idei și sentimente al compunerii;
- utilizarea a cel puțin două moduri de expunere;
- introducerea, în compunere, a tuturor structurilor indicate;
- valorificarea mesajelor transmise de cele două texte-suport;
- utilizarea, în compunere, a patru procedee artistice diferite;
- viziunea originală asupra temei propuse.

Redactare: pentru ambele compuneri – II și III vei primi 14 puncte repartizate astfel: *unitatea compoziției – 2 puncte*.; *registru de comunicare, stilul și vocabularul – 3 puncte*.; *coerența textului – 2 puncte*.; *ortografie – 3 puncte*. (0-1 greșeli-3 p.; 2-3 greșeli-2 p.; 4 greșeli-1 p.; peste 4 greșeli-0 p.); *punctuația și așezarea în pagină – 2 puncte*; *creativitate și originalitate – 2 puncte*.

B. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Scrie câte o metaforă originală pentru fiecare dintre cuvintele *înger*, *copil*. **4 puncte**
2. Redactează un dialog de 6-8 replici, **imaginar**, între un copil și un înger, excluzând formule de inițiere și de încheiere a dialogului. **6 puncte**

C. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII (20 de puncte)

1. Ilustrează prin câte un enunț, sensul de bază secundar și un sens figurat al cuvântului *aripă*. **6 puncte**

<http://profesorideromana.wordpress.com/>

2. Transcrie, din primul paragraf al textului **A**, trei cuvinte prin care să ilustrezi cele trei mijloace interne de îmbogățire a vocabularului. **6 puncte**
3. Construește două enunțuri în care să folosești locuțiuni/expresii, în structura cărora să se regăsească următoarele cuvinte: *lumină*, *a se întoarce*. **8 puncte**

**NOTĂ! Se acordă 10 puncte din oficiu.
Total: 120 de puncte**

**OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ „G. CĂLINESCU”
etapa județeană, 9 ianuarie 2009
clasa a VIII-a**

- □ coli cu predare în limba română –

- timpul destinat **lecturii critice a textelor (30 minute)**
- timpul destinat **redactării răspunsurilor (90 minute)**

Total : 120 de minute

Subiect elaborat în cadrul grupului de lucru

Citește cu atenție textele de mai jos (A □ i B):

A.

***Zumzetul bibliotecii.** Îmi plac nenumăratele fleacuri care pot umple spațiul mișcător și nisipos al zilei/vieții. Mă gândesc, de pildă, la o seară calmă, fără treburi ultra-presante, cu o bucată de libertate înaintea mea, eu culcușită în fotoliul meu favorit, cu o carte bună în mână și cu o lumină căzând doar pe file, restul rămânând în umbră. Sau la o plimbare în pădure, toamna târziu, cu cer sticlos și cu toate culorile frunzelor pe moarte sub ochii mei. La un apus în flăcări, văzut fie și doar din balconul meu deschis spre sud. Ori la un ceas de stat la soare, uitată, ațipită. Sau la fragmente anume din Beethoven, Ceaikovski, Telemann, Bach. Sau la un film bun englezesc ori rusesc - cu atmosferă, pictural, bun la gust, cu psihologii delicate -, pe care să-l urmăresc pe întuneric, ronțând tihnit vreun fruct. Fleacuri după care tânjesc, fiindcă, luată cu treburile, am rareori parte de ele.*

Îmi plac fișierele bibliotecilor, mă încântă ușurința cu care se descurcă un calculator printre fișe și cote, dar rămân cu o „sete”- mi se tot pare că mi se ascunde ceva, că au rămas uitate rafturi întregi de minunății. Ca și cum ai privi marea ori cerul printr-o sticlă mată. Ca și ele, Biblioteca e fără margini și fără fund, dar ochiul liber îți dă măcar senzația că vezi/ pipăi totul. Cel mai tare îmi place, așadar, răscolitul prin vaste depozite de carte. Zumzetul Bibliotecii. Cărțile, sunt sigură, vorbesc și închise fiind, așteptând cumiți între coperte. Simt nevoia să le văd ca și cum aș vrea să le citesc pe buze ce(-și) spun chiar înainte de a le deschide.

A citi cărțile cu buricele degetelor zice Umberto Eco: „Biblioteca unei case nu este doar un loc în care sunt adunate cărțile: este și un loc care le citește pentru noi”.

(Irina Petraș, **Despre lumea literară**)

B.

Am părăsit cam de multe pagini biblioteca strămătușii mele. O părăsisem și în realitate, acum mai bine de cincizeci de ani, constatând că am citit toate cărțile. Aveam nevoie de un spațiu vital mai mare. Așa am ajuns la Biblioteca publică din Râmnicu-Vâlcea, adăpostită în clădirea impunătoare a fostului tribunal. Deasupra frontonului central, zeța legată la ochi a justiției primise în mâna dreaptă făclia culturii. Mă interesa mai puțin în acel moment metamorfoza femeii de piatră și nici treptele largi care conduceau spre coloanele înalte nu-mi rețineau atenția. Descoperisem o comoară: numărul cărților menționate în fișierul pentru public îmi întrecea toate așteptările. Așa ceva nu mai văzusem. Am fost cuprins de o asemenea euforie, încât m-am hotărât pe loc să le citesc pe toate. Problema era cu ce să încep, în ce ordine să continuu, dacă nu era mai potrivit să citesc scriitori (și, de ce nu, literaturi) în loc de opere, și, mai ales, cum să-mi planific bugetul de timp de care dispuneam. La școală nu puteam să renunț, mai trebuia să și dorm, o parte din timp se pierdea cu mâncatul. V-am mai spus că adoram să mă joc. Iată alt impediment serios. Am început prin a-mi cronometra timpul necesar lecturii: atâtea minute pagina, atâtea pagini pe oră. Citeam (citesc) relativ repede. Dar calculul pe care l-am făcut m-a speriat. Nu-mi ajungea o viață ca să-mi îndeplinesc proiectul chiar și dacă n-aș fi făcut nimic altceva. Foiletam fișierul bibliotecii și simțeam cum mă apucă amețeala.[...]

Trebuie să mă întorc la anii în care mi-am făcut, cum se spune, veacul în Biblioteca publică din Râmnicu-Vâlcea. Puteam lua cărți acasă. La început, primeam una, cel mult două, dar dumerindu-se una dintre bibliotecare- o femeie între două vârste, care îi cunoștea pe părinții mei și știa ce se întâmplă cu ei- că le înapoiez cu promptitudine, a făcut o excepție pentru cititorul nesățios care eram și mi-a permis să iau mai multe cărți deodată. Plecam de fiecare dată cu brațele pline, mă refugiam în camera strămătușii, uitând și de școală, și de masă, și de somn (numai acolo, dacă rămâneam peste noapte, puteam citi cât pofteam), citind pe ruptele, pe nerăsuflete, ca un apucat. Niciodată de atunci n-am mai citit cu atâta febrilitate, ca și cum zilele ar

fi intrat în sac. Am pățit ca micul Sartre când s-a ascuns ca să citească: dirigintele i-a semnalat bunicului absența mea prelungită de la școală. Până la urmă, bunicul iubindu-mă foarte mult și bănuind ce învăț la școală, nu s-a supărat prea tare. Dar, de lipsit, n-am mai putut lipsi. Certată a fost, în schimb, strămătușa mea, care mă acoperise. Citeam așadar tot. Fără sistem. Lecturile mele din adolescență n-au ascultat decât de capriciu. Și, dacă am regretat ceva, în anii în care am devenit un cititor profesionist, tocmai acest capriciu a fost. O parte din farmecul primelor lecturi a constat în neprevăzutul lor. Farmecul s-a risipit, odată cu neprevăzutul. Și a mai fost ceva : eterogenitatea lecturii. Am citit toată viața (nu doar în adolescență) cărțile de-a valma. Sărind de la una la alta. Mai multe în același timp.

(Nicolae Manolescu, **Viață și cărți. Amintirile unui cititor de cursă lungă**)

ALEGE una dintre cele două variante de subiect propuse mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru, în varianta aleasă.

Atenție! NU AI VOIE SĂ REZOLVI AMBELE SUBIECTE!

VARIANTA I

A. LECTURA (80 de puncte)

IV. Înțelegerea textului - 16 puncte

3. Indică tema fragmentelor propuse.

4 puncte

4. Explică, în 8-10 rânduri, înțelesul următoarelor afirmații: *Descoperisem o comoară* (Nicolae Manolescu), *Cărțile, sunt sigură, vorbesc și închise fiind* (Irina Petraș).

12 puncte

V. Scriere despre textul literar - 25 de puncte

Scrie o compunere de 15-20 de rânduri în care să interpretezi semnificațiile textelor date, evidențiind sentimentele autorilor.

VI. Scriere imaginativă - 25 de puncte

Într-o compunere liberă de minimum 25 de rânduri, **care ar putea deveni o scurtă povestire într-o carte**, prezintă o întâmplare **reală** sau **imaginară** petrecută într-o bibliotecă.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unui titlu sugestiv ;
- introducerea a cel puțin două personaje, dintre care unul să aibă □i calitatea de narator;
- folosirea a cel puțin patru figuri de stil diferite;
- îmbinarea narațiunii cu alte două moduri de expunere.

Redactare pentru ambele compuneri (II și III) - 14 puncte

Cele 14 puncte se acordă pentru respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textelor, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat (scriere despre textul literar, scriere imaginativă).

B. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Redactează un dialog de 6-8 replici, **imaginar**, cu unul dintre autorii textelor suport, pe tema lecturii.

**4
puncte**

2. Explică rolul ultimei paranteze din al doilea text suport.

6 puncte

C. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII (20 de puncte)

1. Transcrie, din seria următoare, numai cuvintele care conțin diftong: *aveam, întrecea, mai, trebuia, chiar, ochii, ceas, uitată, noi.*

6 puncte

2. Alcătuieste trei enunțuri în care să folosești expresii/locuțiuni care să conțină următoarele cuvinte: *a pune, ochi, a lua*.

6 puncte

3. Precizează funcția sintactică a cuvântului subliniat din enunțul următor: *Cel mai tare îmi place, așadar, răscolitul prin vaste depozite de carte și realizează expansiunea/ extinderea funcției sintactice a acestuia.*

8 punct

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total punctaj: 120 de puncte

VARIANTA A II-A

A. LECTURA (80 de puncte)

IV. Înțelegerea textului - 16 puncte

3. Identifică, din fiecare fragment, câte două verbe care marchează prezența naratorului.

4 puncte

4. Transcrie, din al doilea text, un enunț care te-a impresionat și argumentează-ți alegerea în 6-8 rânduri.

12 puncte

V. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Scrie o compunere de 15-20 de rânduri în care să interpretezi mesajul/semnificațiile textelor date, evidențiind sentimentele autorilor.

VI. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Într-o compunere liberă de minimum 25 de rânduri, **care ar putea deveni o scurtă povestire într-o carte**, prezintă o întâmplare **reală** sau **imaginată** petrecută într-o bibliotecă.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unui titlu sugestiv ;
- introducerea a cel puțin două personaje, dintre care unul să fie și narator;
- folosirea a cel puțin patru figuri de stil diferite;
- îmbinarea narațiunii cu alte două moduri de expunere.

Redactare pentru ambele compuneri (II și III) - 14 puncte

Cele 14 puncte se acordă pentru respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textelor, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat (scriere despre textul literar, scriere imaginativă).

B. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Redactează un dialog de 6-8 replici, **imaginar**, purtat cu unul dintre autorii textelor suport, pe tema lecturii. **4 puncte**

2. Explică rolul ultimei paranteze din al doilea text suport.

6 puncte

C. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII (20 de puncte)

1. Precizează numărul de litere și numărul de sunete din fiecare dintre cuvintele următoare: *conduceau, citesc, deschide*.

6 puncte

2. Scrie câte un sinonim potrivit pentru sensul cuvintelor subliniate din enunțul: *Mă interesa mai puțin în acel moment metamorfoza femeii de piatră și nici treptele largi care conduceau spre coloanele înalte nu-mi rețineau atenția.*

6 puncte

3. Selectează un verb din primul text-suport și construiește **cu forma sa de participiu** două enunțuri în care cuvântul să fie, pe rând:

- adjectivizat (adjectiv provenit din verb la participiu) cu funcția sintactică de nume predicativ;
- element component al diatezei pasive.

8 puncte

<http://profesorideromana.wordpress.com/>

**Se acordă 10 puncte din oficiu.
Total punctaj: 120 de puncte**

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
„G. CĂLINESCU”
etapa județeană, 9 ianuarie 2009

CLASA a IX-a

Timp de lucru 180 de minute

- timpul destinat lecturii critice a textelor	30 minute
- timpul destinat redactării răspunsurilor	150 minute

Citește cu atenție textele de mai jos :

A. *Pe Tata eu nu l-am pomenit decât ca pe un pasionat om al cărții. Asupra gospodăriei el nu se mai apleca deloc, sau numai arar. De multe ori nu cunoștea câte și ce fel de vietăți avea pe linia ieslelor. El închina mai multe ceasuri grijilor pentru celelalte „fumuri” ale satului, decât grijilor pentru vatra sa. Aproape ziua întreagă el citea întins pe pat. Cu noi nu mai ajungea decât la un schimb de tăceri. Înainte de amiază, după-amiază și noaptea – până pe la ora două – el citea. Era cuprins de obicei de cărți nemțești, ce și le procura de la profesorii saxoni de la gimnaziul din Sebeș. [...]*

Față de noi Mama se purta într-un fel, și Tata într-altul. Nu vorbesc acum despre Mama, ca duh al rânduiei, ci despre ea ca o întrupare a duioșiei și a grijei. Tata nu-și da pe față bățile inimii, ce le avea pentru noi. El se păstra la depărtare, într-o atitudine de asprime, ce părea domolită numai de-un oareșicare dezinteres. El își întindea veghea asupra noastră prin simpla sa prezență, fără a ne ține cu tot prețul sub uitătură. Eram încă prea mic pentru a-i fi putut pătrunde firea și cugetul. Numai târziu putui să aflu – de la frații mei mai mari și de la alții care i s-au abătut prin apropiere – că Tata era de-o exuberanță și de o volubilitate deosebit de simpatică, atunci când se nimerea: să se simtă în largul său, între prieteni, ce-i arătau înțelegere. Mai aflu că era un liber-cugetător, deși preot. Nici una, nici cealaltă dintre aceste trăsături, nu l-au împiedicat totuși să-și îndeplinească din plin datoria față de altar, cădelniță și catapeteasmă. Prestigiul față de săteni, și l-a sporit și altfel, și mai ales ca mare sfetnic al Lancreșului, în care calitate el dăruia din prisosul minții sale întregului sat. Exemplul său prindea, căci era sugestiv și viu. „Ce face Popa, sau cel cu barbă de argint și cu mintea de aur ?” se întrebau țărani, iscodindu-i cărările și pașii, și-i urmau pilda. Cum popa își îndruma copiii spre carte, țărani prinseră a face la fel, fără prea multă șovăire sau sfială. Anevoie se va găsi în tot cuprinsul transilvan un alt sat, care să fi azvârlit peste marginile lui pe podișurile mai înalte ale vieții naționale, un mai mare procent de intelectuali decât Lancreșul.

[...] Mama era o ființă primară. Eine Urmutter, cum îi spuneam eu mai târziu, făcând uz de-un cuvânt nemțesc, ce mi se părea că i-ar cuprinde chipul și prin care o proiectam în arhaic. Fără multă școală, cu instincte materne și feminine preistorice. Preistorice în sensul deplinătății vitale, grele, masive. Nu avea Mama cunoștințe folclorice deosebit de bogate, dar ea trăia aievea într-o lume croită pe măsură celei folclorice. Existență încadrată de zarea magiei. Ea se simțea cu toată făptura ei vibrând într-o lume străbătută de puteri misterioase, dar nu se abandona niciodată visării. Ființă impersonală, fără gând întors asupra ei însăși, stăpânită numai de sacrul egoism al familiei, Mama era substanța activă în jurul căreia luau înfățișare palpabilă toate rânduielele vieții noastre. Așa o știam cel puțin noi – copiii.

(Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*)

B. *Și când învățam eu la școală, mama învăța cu mine acasă și citea acum la ceaslov, la psaltire și Alexandria mai bine decât mine, și se bucura grozav când vedea că mă trag la carte. Din partea tatei, care ades îmi zicea în bătaie de joc: „Logofete, brânza-n cui, lapte acru-n călămări, chiu și vai prin buzunări!”, puteam să rămân cum era mai bine: Nic-a lui Ștefan a Petrei, om de treabă și gospodar în Humulești. Vorba ceea:*

Decât codaș în oraș,

Mai bine-n satul tău fruntaș.

Mama însă era în stare să toarcă-n furcă, și să învăț mai departe. Și tot cihăia mama pe tata să mă mai dea undeva la școală, căci auzise ea spunând la biserică, în „Parimeii”, că omul învățat înțelept va fi și pe cel neînvățat slugă-l va avea. [...]

— *Doamne, măi femeie, Doamne, multă minte-ți mai trebuie! zicea tata, văzând-o*

așa de ahotnică pentru mine. Dac-ar fi să iasă toți învățați, după cum socoți tu, n-ar mai avea cine să ne tragă ciubotele. N-ai auzit că unul cică s-a dus odată bou la Paris, unde-a fi acolo, și a venit vacă?

[...]Peste iarnă, mama iar s-a pus pe capul tatei, să mă dea undeva la școală. Dar tata spunea că nu mai are bani de dat pentru mine. [...] Când a mai auzit mama și asta, s-a făcut foc.

— *Sărmane omule! Dacă nu știi boabă de carte, cum ai să mă înțelegi? Când tragi sorocoveții la musteață, de ce nu te olicăiești atâta? Petre Todosiicăi, crășmarul nostru, așa-i că ți-a mâncat nouă sute de lei? Vasile Roibu din Bejeni, mai pe-atâția, și alții câți? Ruștei lui Valică și Măriucăi lui Onofrei găsești să le dai și să le răsdați? Știu eu, să nu crezi că doarme Smaranda, dormire-ai somnul cel de veci să dormi! Și pentru băiat n-ai de unde da? Măi omule, măi! Ai să te duci în fundul iadului, și n-are să aibă cine te scoate, dacă nu te-i sili să-ți faci un băiat popă! De spovedanie fugi ca dracul de tămâie. La biserică mergi din Paști în Paști. Așa cauți tu de suflet?[...]*

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)

Alege una dintre variantele de subiect propuse mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru.

Atenție! Nu ai voie să rezolvi ambele subiecte. Trebuie să optezi pentru cel care îți place mai mult.

VARIANTA I

a. Lectura (80 de puncte)

VII. Înțelegerea textului (16 puncte)

5. Demonstrează prin două trăsături apartenența celor două texte la un anumit gen literar. 4 puncte
6. Prezintă trei aspecte comune celor două fragmente, altele decât cele ilustrate la cerința 1. 12 puncte

VIII. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Redactează o compunere de 15-20 de rânduri, în care să realizezi o paralelă între imaginea Tatălui din *Hronicul și cântecul vârstelor* de Lucian Blaga și a lui Ștefan a Petrei din *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă.

IX. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Valorificând cele doua fragmente, redactează un eseu de cel puțin 30 de rânduri în care să dezvolți afirmația lui Aristotel: *Toata educația depinde de mamă.*

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele:

- formularea unui titlu sugestiv;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- valorificarea celor două texte literare date în vederea sustinerii ideilor tale;
- dezvoltarea afirmației date;
- crearea unui eseu original.

Redactare (14 puncte)

Cele 14 puncte se acordă pentru respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

B. Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

1. Precizează prin ce mijloace se realizează componenta paraverbală din ultima replică a mamei din fragmentul extras din *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă. 4 puncte
2. Explică rolul adjectivelor în ultimul paragraf al fragmentului extras din *Hronicul și cântecul vârstelor* de Lucian Blaga. 6 puncte

C. Elemente de construcție a comunicării (20 de puncte)

1. Identifică în fragmentul aparținând lui Lucina Blaga trei neologisme pe care să le folosești în enunțuri proprii. 6 puncte
2. Transcrie, dintr-unul din textele, date un proverb care conține două perechi de antonime. 6 puncte
3. Motivează folosirea regionalismelor în fragmentul extras din *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă. 8 puncte

Se acordă 10 puncte din oficiu

VARIANTA A II-A

a. Lectura (80 de puncte)

VII. Înțelegerea textului (16 puncte)

5. Demonstrează prin două trăsături apartenența celor două texte la un anumit gen literar.
4 puncte
6. Prezintă trei aspecte care diferențiază cele două fragmente 12 puncte

VIII. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Redactează o compunere de 15-20 de rânduri, în care să realizezi o paralelă între imaginea familiei din *Hronicul și cântecul vârstelor* de Lucian Blaga și din *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă.

IX. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Valorificând cele doua fragmente, redactează un eseu de cel puțin 30 de rânduri în care să dezvolti afirmația lui Aristotel: *Toata educația depinde de mamă.*

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele:

- formularea unui titlu sugestiv;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- valorificarea celor două texte literare date în vederea susținerii ideilor tale;
- dezvoltarea afirmației date;
- crearea unui eseu original.

Redactare (14 puncte)

Cele 14 puncte se acordă pentru respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

B. Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

1. Precizează prin ce mijloace se realizează componenta paraverbală din ultima replică a mamei din fragmentul extras din *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă. 4 puncte
2. Explică semnificația a două figuri de stil diferite din cele două texte. 6 puncte

C. Elemente de construcție a comunicării (20 de puncte)

1. Transcrie, din fiecare text, câte trei cuvinte utilizate cu sens figurat. 6 puncte
2. Notează câte un sinonime potrivit pentru sensul din text al următoarelor cuvinte din ultimul paragraf al fragmentul extras din *Hronicul și cântecul vârstelor* de Lucian Blaga: *magie, stăpânită, palpabilă.* 6 puncte

<http://profesorideromana.wordpress.com/>

3. Motivează folosirea regionalismelor în fragmentul extras din *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă.
8 puncte

Se acordă 10 puncte din oficiu.

**OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
„G. CĂLINESCU”
etapa județeană, 9 ianuarie 2009**

CLASA a X-a

Timp de lucru: 180 de minute

- timpul destinat lecturii critice a textelor	30 minute
- timpul destinat redactării răspunsurilor	150 minute

Citește cu atenție textele de mai jos:

A.

Cam pe la începutul vremilor, până unde praștia minții nu azvârle, se povestește, așa, ca din scorneală, că omul era croit din alte foarfeci și cioplit din altă bardă.

Tot cu mâini și cu picioare era și pe-atunci, tot cu ochi și cu urechi, tot cu nasul deasupra gurii și cu călcâiele la spate, dar de învârtea copacul smuls din rădăcină și mi-ți izbea la mir leii pustiilor, dihăniile cădeau tumba, cu labele în sus, marghiolindu-se a moarte.

Apele curgeau la vale și munții se ridicau în sus. Nu se pomeneau flori pe cer și stele pe pământ — ca pe la pârdaľnicii noștri de stihari —, dar multe nu erau așa după cum sunt. Împărații de mureau în luptă de buzdugan, bine, iar de nu, li se uitau de zile. Numai dacă barba le mătura țărâna la nouă coți în urmă, chemau pe unul din feciori, pe cel mai viteaz și mai cu minte, și-i dăruiau naframa, inelul, paloșul, stema și gonaciul, ca să poată împărăți și război în locul lor. Apărarea și dreptatea atârnav de tăișul paloșului. Cu mintea cântăreau și hotărau, iar cu paloșul împărțeau. Și spun unii că pe atunci mergea mai bine cu minte dreaptă și fără de legi, decât, ca în zilele noastre, cu legi drepte și cu minte strâmbă.

Pe-așa vremuri se zice că ar fi văcut împăratul cu stema ruptă din soare, în cel mai frumos palat de cleștar și peste cel mai înțelept și mai viteaz norod. [...]

Într-o sfântă de vineri, cam pe la chindii, numai ce i se păru că stema din cununa împărătească se umflă și crește, crește, ba cât oul de găscă, ba cât un boșar, și-i îndoii grumajii, și-l plecă la pământ. Înfricoșat, împăratul se luptă ce se luptă cu namila de diamant, iar la urma urmei căzu cu fața în jos, podidindu-l un plâns de foc. [...]

Împăratul, de ochii neamurilor ș-ai norodului, curmându-și plânsul, mulțumi tuturor și, furișând sfios ochii în sus, văzu că stema nu e nici mai mare, nici mai mică de cum trebuia să fie.

Se potoli și făcu semn ca toți să plece, își sărută părintește copilele și opri lângă dânsul pe sora lui cea mai mare, care era și cea mai înțeleaptă, și-i zise încet, că zidurile de-ar fi auzit, nu l-ar fi auzit:

— Surioară, surioară, lipește urechea ta de inima mea, și ce-i auzi auzit să rămâie... Pe mine m-a ajuns grea bătrânețe, că uneori stema din frunte crește, crește, se-ntunecă, și de ce se întunecă, e mai grea, până ce mă culcă la pământ. [...]

— Ei, Doamne, și d-ta, îi răspunse soră-sa, mângâindu-l ca pe-un copil speriat, eu văd că stema e cum era, și tot la locul ei. [...]

— Tatăl meu, urmă împăratul, mi-a zis: „Fătul meu, în cal îți las goana voinicului, în inima ta vitejia, în paloș biruința, iar la temelia «palatului de cleștar», odihna norodului tău. Acolo zac, la umbră, ferecate, patimile mari și mici, care fac pe om fericit și nefericit. Ia seama, fătul meu, că de le-i slobozi, ai să-ți vezi supușii pe unii în desfătări, iar pe alții în ahtieri. Ține aste patru chei, și să nu cobori în cele patru încuieri de sub talpa palatului decât atunci când și-o pieri o rază din frunte și mărirea și-o îndoii grumajii.”

cleștar)

B.

Demult, tare demult, pe când păianjenii transparenți lucrau în mină și zuuuzele cerneau făină, trăiau, la o margine a ținutului Hooshi, doi frați din stirpea zmeilor zmeilor, pe nume Lobo și Fofo. Erau săraci, dar cinstiți. Tăicuțul lor tocmai își dăduse ultima suflare, încă destul de învăpăiată ca să le pârlească genele fiilor, lăsându-le cu limbă de moarte mica lui avere: o frumoasă domniță, capturată încă de pe vremea tinereții lui și ținută într-o încăpere numită Camera Ascunsă. Tinerii trecuseră adesea prin fața acelei odăi, nebănuind ce se află înăuntru, învățaseră să citească buchisind textul prins în piuneze pe ușă și care, în limbajul laconic al acelor vremi, zicea:

*„Blestemat, da, de mii de ori blestemat,
în carnea și-n spiritul lui,
în limba și-n creasta lui,
în fiecare solz de pe spinare
și-n fiecare gheară de la picioare,
în fiecare braț
și-n fiecare mână,
în gingii, în nări și-n țurloaie,
în bojoci și în coaste,
în suprarenală, în glanda pineală,
în sistemul limfatic,
în simpatic și-n parasimpatic;
blestemat când intră și când iese,
când face zmee, când țese,
când doarme și când e treaz [...]
blestemat de zei,
jupuit de piei,
blestemat de tot,
colții smulși din bot
și să-i sară ochii*

*cui va intra în această Cameră Ascunsă
în care de altfel nu se află nici o domniță”.*

Tinerilor le păruse întotdeauna rău că acolo nu se afla nicio domniță, și nu se osteniseră să deschidă vreodată ușa, deși li se năzărise uneori că aud de dincolo de ea un glas dulce drăcuind părul prea încurcat la pieptănare.

— E doar vântul, frate, doar vântul, spunea visător arunci Lobo, iar Fofo, scobindu-se-n organul voinicoreceptor, repeta melancolic:

— Da, frate, din păcate e doar vântul...

Și iată că tăicuțul lor, murind, le dezvăluise un mare mister: în acea cameră se afla totuși, din vremuri vechi, o domniță! Le descoperise și numele ei: Grunhilda.

— Grunhilda! oțtară fiii în același timp, provocând bătrînului lor tată arsuri de gradul IV pe obraz. Niciodată un nume nu li se păruse mai grațios.

(Mircea Cărtărescu, Povestea lui Lobo și a lui Fofo, feciorii zmeului

zmeilor,

din volumul Enciclopedia

zmeilor)

Alege una dintre variantele de subiect propuse mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru.

Atenție! Nu ai voie să rezolvi ambele subiecte. Trebuie să optezi pentru cel care îți place mai mult.

VARIANTA I

A. LECTURA – 80 DE PUNCTE

X. Înțelegerea textului (16 puncte)

7. Precizează două motive literare specifice basmului existente în ambele texte suport.

4

puncte

8. Prezintă două trăsături ale prozei narative existente în ambele texte suport. **12 puncte**

XI. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Redactează o compunere de 20-30 de rânduri, în care să analizezi comparativ incipiturile celor două fragmente citate.

XII. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Redactează un monolog de cel puțin 25 de rânduri care să aparțină Grunhildei, personajul evocat în fragmentul B.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele:

- crearea unui titlu sugestiv;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- utilizarea monologului ca formă de exprimare;
- alegerea unui subiect original .

Redactare (14 puncte)

Cele 14 puncte se acordă pentru respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

C. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Explică, într-un text de 6-10 rânduri, ultima replică din textul A, evidențiind două dintre componentele situației de comunicare: emițătorul și receptorul.

4 puncte

2. Comentează componenta paraverbală a schimbului de replici din textul B. **6 puncte**

D. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII (20 de puncte)

1. Transcrie, din primele două paragrafe ale fragmentului extras din *Palatul de cleștar* de Barbu Ștefănescu Delavrancea, două cuvinte/grupuri de cuvinte ce ilustrează limbajul colocvial. **6 puncte**

2. Prezintă valoarea expresivă a adverbului *numai* din secvența: *Numai dacă barba le mătura țărâna la nouă coți în urmă, chemau pe unul din feciori [...]*.

6 puncte

3. Explică jocul de cuvinte pe care se bazează construcția *feciorii zmeului zmeelor*, din titlul *Povestea lui Lobo și a lui Fofo*, *feciorii zmeului zmeelor* al textului aparținând lui Mircea Cărtărescu, din care a fost extras fragmentul B.
8 puncte

Se acordă 10 puncte din oficiu.

VARIANTA a II-a

A. LECTURA – 80 DE PUNCTE

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Precizează tipul de perspectivă narativă din cele două fragmente suport. **4 puncte**
2. Prezintă două trăsături ale basmului existente în ambele texte suport. **12 puncte**

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Redactează o compunere de 20-30 de rânduri, în care să analizezi comparativ incipiturile celor două fragmente citate.

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Redactează un monolog de cel puțin 25 de rânduri care să aparțină Grunhildei, personajul evocat în fragmentul B.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele:

- crearea unui titlu sugestiv ;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- utilizarea monologului ca formă de exprimare;
- alegerea unui subiect original .

Redactare (14 puncte)

Cele 14 puncte se acordă pentru respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

B. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Explică, într-un text de 6-10 rânduri, ultima replică din textul A, evidențiind două dintre componentele situației de comunicare: emițătorul și receptorul.

4 puncte

2. Comentează componenta nonverbală a schimbului de replici din textul B.
6 puncte

C. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII (20 de puncte)

1. Transcrie, din primele două paragrafe ale fragmentului extras din *Palatul de cleștar* de Barbu Ștefănescu Delavrancea, două cuvinte/grupuri de cuvinte ce ilustrează limbajul popular. **6 puncte**

2. Prezintă valoarea expresivă a adverbului *niciodată* din secvența: *Niciodată un nume nu li se păruse mai grațios.*

6 puncte

3. Explică jocul de cuvinte pe care se bazează construcția *feciorii zmeului zmeelor*, din titlul *Povestea lui Lobo și a lui Fofo*, *feciorii zmeului zmeelor* al textului aparținând lui Mircea Cărtărescu, din care a fost extras fragmentul B.

8 puncte

Se acordă 10 puncte din oficiu.

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
„G. CĂLINESCU”
etapa județeană, 9 ianuarie 2009
CLASA a XI-a

Timp de lucru 180 de minute

- timpul destinat lecturii critice a textelor	30 minute
- timpul destinat redactării răspunsurilor	150 minute

Citește cu atenție textele de mai jos:

A.

(...) O, iubiii miei frați, voi să vorbesc cătră voi puținéle cuvinte și să vă spui: deci vă rog cu dragoste să mă ascultați ca să vă poci spune și eu cu dragoste.(...)

Pentru acéia, frații miei, nu vă împletecureți în lucrurile lumii aceștiia, ca să vă puteți spăsi. Ce te ține de dreptate și de adevérință și de dragoste și de frica lui Dumnezeu, și fii blând și nepizmătareț și ascultătoriu și răbdătoriu, și uraște cuvintele céle grozave și scârnave, și vei vedea pre Dumnezeu! (...)Uraște pohta bucatelor, ca să nu te încungiure cumva patemile amalicului. Fii treaz în rugăciuni, ca nu cumva să te mănânce hiara. Fugi de vin, ca să nu te scapi de veselii lui Dumnezeu. Iubéște săracii, ca să fii miluit. Pentru acéia iubéște sfinții, ca să te tragă pohta lor cătră bunătăți. Adu-ți aminte adéseori de moartea ta, și nu vei greși mult lui Dumnezeu. Adu-ți aminte de împărăția ceriului, ca să te ducă cătră dânsa pohta ei. Adu-ți aminte de matca focului și de muncile céle cumplite, ca să urăști lucrurile céle réle. (...) Nici să gândiți și să ziceți: „De acum înainte noi suntem buni“, că nu te vor créde vrăjmașii tăi, nici să te nădăjduești în trup. Cel ce să tème de draci, acela să arată chiir că nu iaste într-însul frica lui Dumnezeu cu toată inima lui; iar cel ce se tème de Dumnezeu cu toată inima lui, acela iaste îndrăzneț spre dânsii. Cel ce să laudă înaintea a mulți, acela să arată că nu iaste frica lui Dumnezeu într-însul; iar cela ce va să să spăsească, acela tot de céle dumniziești să grijaște și toate pohtele calcă. Că cum iaste lénia ajutor pohtelor, așa iaste trezvirea putére bunătăților. Și limba cea neînvătată numai ce umblă tocând, că n-are bunătăți dinlăuntru. Bunătatea face curăție, iar mâniia cea iute face patime. Și muma bunătăților iaste mila, iar umplerea răutăților iaste semeția. Inima cea împietrită face mânie, iar oprirea face liniște. Săturarea somnului face învierșunare pohtelor, iar spăseniia sufletului iaste priveghiiare cu seama. Mulțimea nălucirilor iaste somnul cel mult, iar floarea minții iaste iar priveghiiarea întru rugăciuni. Somnul cel mult îngroașă gândul, iar priveghiiarea îl suptje, însă acéia priveghiiare zicem, carea iaste pentru Dumnezeu și să face în cântări și în cântece duhovnicești, iar într-alt chip mai bun iaste somnul cu tăcere decât priveghiiarea cu cuvinte dășarte. (...) Cela ce-și păzéște gura, acela-și rădică mintea sus la Dumnezeu. Vorbele céle multe ațâță urgie și mânie. Cel ce face pre voia vecinului, semnează că mintea lui véde bunătățile, iar cel ce-și face voia sa, semnează neînțelepție.(...). Că cum mănâncă rugina pre hier, așa mănâncă și pre om slava cea omenească, deaca i să va lipi inima de dânsa. Și cum să înfășură volbura sau curpenul de viță și piiarde roada ei, așa, fătul mieu, piiarde trufiia și mândrețele roada împăratului sau a domnului. Că plecăciunea cea înțeleaptă iaste mai întâi de toate bunătățile. Și izdărărea tuturor patemilor iaste mănăcarea cea preste sātul. Iar sfârșitul răutăților iaste a gândi omul însuși că iaste drept. Și cum mănâncă carii copacii, și gândacii îi fac fâr de frunză, așa și pizma-i piiarde sufletul călugărului.(...)

Deacii, fraților, deaca vom să ne spăsim, noi să ne pocăim până suntem vii si să plângem și să ne spălăm ranele céle spurcate ale inimii(...) Vasul iaste pocaiania, iar untulemnu, lucrurile céle bune. Iar lumânarea cea luminoasă iaste sufletul cel sfânt. Iani dar, fraților, să ne nevoim, că s-au apropiat ziua. Fericit iaste omul cela ce să grijaște în toate zilele și în tot ceasul, căci când să coasce roada, atuncea iaste vrémea secerișului. Deci spăsit iaste cel ce-și va spăsi roada, că o vor aduna îngerii în jitnița cea de véci, iar celor ce vor fi ca mine, o, ce amar și ce nevoie! Cum am zice plévelor, că pre acéla focul le va moșteni. Ni dar, fraților, să fugim de lume și de toate câte sunt ale lumii, ca să fim moșteni binelui aceluia, care ochiul nu au văzut, uréche nu l-au auzit, nici la gând și la inima omului n-au întrat, céle ce au gătit Dumnezeu celor ce-l iubesc.

(Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie,

Partea a doa...)

B.

Pentru căci iaste omul făcut de Dumnezeu, îndoit, de suflet cuvântătoriu și de trup simțitoriu are și bunătăț îndoite; sufletești și trupești. Și sunt bunătățile cele sufletești 4: vitejia, înțelepciunea, dreptatea și curățeniia. Bunătățile cele trupești încă sunt 4: tăria, întregimea, fromosetia și sănătatea. Și dintr-aceste bunătăț ale sufletului și ale trupului nasc alte 4 bunătăț de obște: credința, nădejdia, dragostea și smereniia.

Déci pe aceste patru bunătăț ca pe 4 temelii nemișcate, voiu să-mi întemeez vorba ce voiu să fac astăzi, cu ajutorul lui Dumnezeu, înaintea dragostii voastre. Ce întâi voiu să vă spui, foarte pe scurt, a fieștecăruia bunătate, puterea și lucrarea ce are, pentru ca să se priceapă mai lesne célia ce voiu să grăesc, apoi vom întinde vorba înainte, de vom zice, după puțință, câte va aduce ceasul și ne va lumina Dumnezeu, de la carele cerem și ajutor. Ci vă pohtesc să ascultaț cu dragoste, ca să aveți și plată de la Dumnezeu.

Credința, după cum zice fericitul Pavel la 11 capete cătră evrei, iaste ființa celor nădăjduite și lucrurilor celor ce nu să văd dovediri și fără de credință nu iaste cu puțință nimeni să fie plăcut înaintea lui Dumnezeu, nici să se apropie de el. (...)

Iată dară că fără de credință nu iaste cu puțință să ne mântuim și să știț că lăcașul ei iaste inima omului și viața ei, faptele cele bune, după cum zice apostolul Iacov: Că precum trupul omului iaste mort fără de suflet, așa și credința iaste moartă, fărăde fapte bune. Și nimeni să nu socotească în mintea lui cum că cu credință singură să va mântui, de nu va face și fapte bune, că va greși. Și iată că v-am spus, cu puține cuvinte, puteria credinții. Auziț și al nădejdi.

Nădejdia iaste o îndrăzneală adevărată cătră Dumnezeu, dată în inima omului din dumnezeiasa strălucire, ca să nu deznădăjduiască niciodată de darul lui Dumnezeu, ci să fie încredințat cum că va lua, prin pocăință, ertăciune păcatelor și verice altă cêrere, sau trecătoare, sau vécinică. Și să încredințează și să adeverează nădiajdia aceasta în inima omului întâi cu ajutorul și cu darul lui Hristos (...).

Iată că ați înțeles puterea nădejdi; să vă spui acum și a dragostii.

Dragostea încă iaste, după cum zice fericitul Pavel, mai mare decât credința și decât nădejdia, temeiul și vârful tuturor bunătăților, caré unéște pre mulți întru una și face cale cătră Dumnezeu tuturor celora ce o iubesc (...).

Ați înțeles și puterea dragostii; să spui acum și a smereniei. Smereniia încă iaste sfârșitul, legătura și pecetea tuturor bunătăților, căci că de ar face neștine toate bunătățile lumii și smerenie să nu aibă, toate-s pierdute, toate-s stricate, toate-s de nimica și osteneala lor iaste în deșărt, pentru căci smereniia iaste maică tuturor bunătăților. Și precum maica pune multă nevoință din fireasca dragoste ce are de hrănește pre copiii săi, ca să-i crească și-i feréște de toate ca să nu li se întâmple vreo primejdie și-i va piarde, așa și smereniia hrăniaște bunătățile de cresc și le feréște de toate primejdiile, ca să nu piară. Pentru căci păcatul cel dintâi și mai mare decât toate păcatele iaste mândria, caré o au izvodit și au născut singur satana, carele era înger și să numia Luceafăr, pentru multa lumină ce avea; care mândrie l-au surpat și l-au pogorât, cu toată ceata lui, întru cele mai de jos prăpăstii ale iadului. Și dintr-atâta lumină ce avea s-au făcut decât toate negrețele și decât toate întunécile mai negru și mai întunecat și iaste să se osândească în véci nesfârșit pentru căci nu are tãmaduială, nici vindecare rana lui, că fiind duh, nu are pocăință.

Și cu acest păcat al mândriei, pentru multa lui zavistie, au înșălat și pe ticălosul Adam, de l-au surpat din cinstea lui și l-au adus la moarte și l-au pogorât și pre dânsul în iad. Și precum păcatul mândriei au avut putere de au pogorât pre Luceafăr, până la cele mai de jos prăpăstii ale iadului, așa și bunătatea smereniei are mai multă putere decât mândria; că au făcut pre singur Dumnezeu, carele iaste făcătoriu Luceafărului și s-au plecat atâta, cât au lăsat ceriurile și toată slava și lauda ce avea de toate puterile cerești, de s-au pogorât pre pământ, și s-au făcut om și s-au smerit până la moarte, după cum zice fericitul Pavel, moarte de cruce; și s-au pogorât și până la iad de au scos pre Adam, cu tot neamul lui și l-au suit împreună cu dânsul la ceriu, unde au fost și mai înainte. Iară Luceafărul n-au putut să se mai sue, căci îl atárnă păcatul în jos.

Că păcatul să asemănă pietrii și-i caută să meargă la maica ei, în pământ, de unde și iaste. Iar bunătatea să asemănă focului și iaste să meargă sus, în văzduh, unde-i iaste matca, că Dumnezeu iaste foc mistuitoriu și pară de foc suptire, precum l-au văzut prorocul Ilie. Și precum un om are în casa lui aur, argint, scule și alte haine și când iase din casă pune lacăt și încue, pentru ca să nu meargă vreun hoț să i le fure, să se păgubească, așa și smereniia încue,

ca un lacăt, toate bunătățile, ca să nu meargă hoțul cel de obște, diavolul, să le fure și să va păgubi de osteneala ce-au făcut.

Și iată că, după puțină, cu scurte vorbe v-am spus puterea și lucrarea acelor 4 bunătăți, carele trebuiaște, cu toții cât le-ați auzit, să le însemnați în inima voastră și să le păziți și, după puțină, să le și faceți; și atunci veți fi fericiți după cum zice Hristos: Fericiți cei ce aud cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pre dânsul.(...)

Înțeles-ați puterea dragostei către aproapele? Afle-să și acum vreunul, au din cei bogați, au din cei săraci, după ce va cunoaște lipsa și sărăciia fratelui său, creștinului, carele iaste aproapele său, să-i facă ajutor la nevoia lui, cu dragoste curată și fărăde fățarie, de nu va avea putere cu bani sau cu altcevaș, măcar cu un sfat bun, sau cu un cuvânt de mângâiere și nu numai eu, ci toți creștinii cei ce să tem de Dumnezeu, îl vor ținea întocma cu sfântul Nicolae și cu alți sfinți, că atâta iaste Dumnezeu de mulțemit și priimitor, cu multă dragoste de cel puțin a aceluia ce o va face cu credință și cu dragoste, ca și de cel mult a aceluia ce poate face.(...)

Pentru aceasta dară, iubiiții miei întru Hristos frați și blagosloviți creștini, cât v-ați adunat astăzi ca să prăznuiți și să vă bucurați de pomenirea sfântului, trebuie, după cât va fi puțină a fieștecării, luând pildă de pe faptele sfântului, să ne asemănăm lui și să iubim întâi pre Dumnezeu, după cum iaste scris la porunca cea dintâi și pe aproapele nostru; să iubim pre vrăjmașii noștri și să le facem bine. Să cinstim pre părinții noștri, atâta pre cei ce neau născut, cât și pre cei sufletești, carii sunt cuvioșii călugări și cucernicii preoți. Să ne ferim, din cât ne va fi puțină, de curvie, de beție, de zavistii, de vânzări, de apucări, de năpăști și de alte multe ca acestia că, sunt aflări ale începătorului de răutăți ale diavolului, pentru ca să ne despartă de Hristos, Domnul nostru, și să-ș bată joc de noi, după pohta lui.

([Antim Ivireanul](#), *Didahii, Luna lui dechemvrie, 6. Cazanie la*

Sfântul Nicolae)

Alege una dintre variantele de subiect propuse mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru.

Atenție! Nu ai voie să rezolvi ambele subiecte. Trebuie să optezi pentru cel care îți place mai mult.

VARIANTA I

A. LECTURA (80 de puncte)

XIII. Înțelegerea textului (16 puncte)

9. Precizează două elemente specifice, **prezente în textul B**, semnificative pentru dimensiunea religioasă a existenței.

4 puncte

10. Explică rolul interogațiilor retorice din cel de-al doilea text.

12 puncte

XIV. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Redactează o compunere de 30-40 de rânduri, în care să prezinți comparativ modul în care se conturează viziunea lui Neagoe Basarab și a lui Antim Ivireanul despre valorile morale fundamentale în cele două texte propuse.

XV. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Redactează un eseu de cel puțin 30 de rânduri, plecând de la afirmația *Iară Luceafărul n-au putut să se mai sue, căci îl atârnă păcatul în jos* (din textul B), în care să-ți exprimi opinia despre aspirație.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele:

- formularea unui titlu sugestiv;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- raportarea la afirmația dată;
- exprimarea și susținerea opiniei personale despre aspirație;
- crearea unui eseu original.

Redactare (14 puncte)

Cele 14 puncte se acordă pentru respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

E. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Precizează tehnica argumentativă folosită în fragmentul: *Acéstea toate le socotéște și le gândéște și cu céle bune te îngrădéște, iar céle réle tu le leapădă. Însă nu le vei putea socoti, deaca nu vei face cu dreptate lucrurile lui Dumnezeu. Că mai întâi de toate iaste tăcérea. Deci tăcérea face oprire, oprirea face umilință și plângere, iar plângerea face frică, și frica face smerenie. Smerénia face socoteală de céle ce vor să fie, iar acea socoteală face dragoste, și dragostea face sufletele să vorbească cu îngerii.* **4 puncte**

2. Prezintă modul în care se realizează subiectivitatea discursului în textele propuse. **6 puncte**

F. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII (20 de puncte)

1. Transcrie câte trei comparații folosite în fiecare dintre cele două texte propuse. **6 puncte**

2. Prezintă valoarea expresivă a substantivului *frați* din sintagma : *iubiții miei întru Hristos fraț și blagosloviți creștini*, din textul B. **6 puncte**

3. Motivează, într-un text de 6-10 rânduri, prezența, în cele două texte, a unor elemente lingvistice învechite/arhaice. **8 puncte**

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total: 120 de puncte

VARIANTA a II-a

A. LECTURA (80 de puncte)

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Precizează două motive literare comune celor două texte. **4 puncte**

2. Explică semnificația titlurilor celor două opere. **12 puncte**

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Redactează o compunere de 30-40 de rânduri, în care să prezinți comparativ modul în care se conturează viziunea lui Neagoe Basarab și a lui Antim Ivireanul despre valorile morale fundamentale în cele două texte propuse.

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Redactează un eseu de cel puțin 30 de rânduri, plecând de la afirmația *Somnul cel mult îngroașă gândul, iar priveghiiarea îl suptie*, (din textul A), în care să-ți exprimi opinia despre **luciditate**.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele:

- formularea unui titlu sugestiv;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- raportarea la afirmația dată;
- exprimarea și susținerea opiniei personale despre luciditate;
- crearea unui eseu original.

Redactare (14 puncte)

Cele 14 puncte se acordă pentru respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

B. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Ilustrează, prin câte două exemple din fiecare text, modul în care se realizează funcția fatică a limbajului în textele paremiologice.

4 puncte

2. Explică rolul conjuncției *conclusive* *deci* din textul A.

6 puncte

C. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII (20 de puncte)

1. Transcrie câte trei forme verbale arhaice din primele fiecare dintre cele două texte propuse.

6 puncte

2. Prezintă valoarea expresivă a substantivului *dragoste* din fragmentul *Smerénia face socoteală de céle ce vor să fie, iar acea socoteală face dragoste, și dragostea face sufletele să vorbească cu îngerii*, din textul B. **6 puncte**

3. Motivează, într-un text de 6-10 rânduri, prezența în cele două texte a unor elemente lingvistice învechite/arhaice.

8 puncte

Se acordă 10 puncte din oficiu.

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
„G. CĂLINESCU”
etapa județeană, 9 ianuarie 2009
CLASA a XII-a

Timp de lucru 180 de minute

- timpul destinat lecturii critice a textelor	30 minute
- timpul destinat redactării răspunsurilor	150 minute

Citește cu atenție textele de mai jos:

A.

Copilo, pune-ți mâinile pe genunchii mei.
Eu cred că veșnicia s-a născut la sat.
Aici orice gând e mai încet,
și inima-ți zvâcnește mai rar,
ca și cum nu ți-ar bate în piept,
ci adânc în pământ undeva.
Aici se vindecă setea de mântuire
și dacă ți-ai sângerat picioarele
te așezi pe un podmol de lut.

Uite, e seară.

Sufletul satului fâlfâie pe lângă noi,
ca un miros sfios de iarbă tăiată,
ca o cădere de fum din streșini de paie,
ca un joc de iezi pe morminte înalte.

(Lucian Blaga, *Sufletul satului*)

B.

1

îți închin un imn ție veac al mediocrității
nu mai vânăm ursul sur prin munții americii
brațele noastre nu mai sângeră păduri sălbatece
ne operăm visele ca intestine
singuri ne închidem în mucegaiul birourilor
dimineața dactilografele își îmbrățișează logodnicii
până la revederea din ceasul nopții
când vor face dragoste pe saltele de paie
dar în aer sufletele ni se sărută
clădim un cer peste acoperișuri ca mădulare
pe bulevarde sirenele autobuzele
cum acompaniază concertul prin fără fir
veac al asigurărilor și al reclamei luminoase
e ora când englezii o aplaudă pe raquel meller
și refuză buchetul de violete
aruncă lumini jocurilor de ape
scâșnesc din dinți marile cotidiene
și iată: agenții companiilor de afișaj
primenesc rufăria zidurilor. [...]

3

acum strada te primește ca o cutie de poștă
obișnuința e pe umerii tăi o cămașă uzată
strada e aici la picioarele tale precum câinele credincios
aerul stă pe acoperișuri ca un preș

tu ești o scrisoare în strada cutie de poștă
destinul tău e acolo distribuitor mecanic
el te va duce la destinația pe meningea ta scrisă
desigur tu mergi pe sub casele cu șorțuri ca brutărese
dar altcineva întoarce arcul din pupilele tale
zgomotele îți ling tâmpile arterele
vânzătoarea îți întinde gazeta de dimineață
o! gazeta, ce dantelă pentru melancolia ta
lindbergh a aruncat un curcubeu între america și europa
un profesor de strategie e asasinat în expresul paris marsilia
prețul pâinii se va urca cu zece centime
dar aerul flutură un drapel între genele tale
singurătatea e dreaptă ca un semnal de uzină
cartierele pulsează se umplu de suc ca ovare
botul lucefierilor te scormonește te sperie
e un continent femeia care merge înaintea ta
și iată-te la casablanca ești fără lucru
lăzile se rostogolesc în port ca monezile
e un miros tare de ulei și de vuiet
înaintezi prin ecuația sângelui
în părul aerului sunt catarte cordaje
precum penele de șoim la un șef indian
iată grânele bumbacurile ca amulete
clănțnesc stelele argintăria lacului
o lotcă spintecă trestia vinelor
dar nu e decât vitrina unei companii navale
pasul ezită ca timpanele
și totuși soarele își face loc cu coatele
un surâs te urcă până la etajul al optulea
orice cuvânt un dosar un dosar un dosar chiar cerul
e o mașină de scris somnul
se depărtează se aproprie ca o pădure tăcerea
[...]

5

te oprești la vânzătoarea de legume
îți surâd ca șopârle fasolele verzi
constelația mazărei naufragiază vorbele
boabele stau în păstaie ca școlarii cumiți în bănci
ca lotci dovlecii își vâră botul înaintea
amurgesc sfeclele ca tapițerii pătrunjelul mărarul
iepuri de casă ridichii albi pătlăgelele
vinate înnoptează iată tomatele ca obrajii transilvănenelor
în broboade de mângăieri cristale pașii
conopidele cât omăt întârziat pe boschetele de șoapte
și sticle cu apă minerală morcovii oglinzi fluviul
ca oase lungi se deosebesc casele cuvintele
cu virtuți terapeutice drumul săpat în patlagină lăptuci
și iată fața de hristos chinuit a cartofului
el știe secretele nopții cu burdufe de liniști
rădăcinile lui pipăie rărunții pământului
albe netede ca tuburi rădăcinile
înaintează în nervi
sug înțelepciunea vremurilor osemintele nopții
închini un imn cartofului

vreau să am limpezimea tăcerea ta
fruct al țărânei asemeni cu țărâna

din pântecul întunericului nu ne uita
întărește-ne cu uleiul nopților mâna

tu știi subterane abecedare
te-au hrănit dumnezeu și ploile
virtuțile ți le tragi din pământ ca din staul oile
cerurile te primesc în orice căldare

cartof icoana umilinții a răbdării
tu te mulțumești cu puțin și ne dai tot
iată și triumghiul zborului în metalul înserării
cerul atârnă ca limba câinilor de un cot

cartof ca mâinile plugarului aspre
cu răcoare de tunel de după-amiază
tu ești al gliei glas pre
ține ochiul îngerilor fără haraci te veghează

tu îți lipești urechea de pământ
lingi zgomotele măruntaiele toate
atâtea vrăji ca etichete de drogherie în tine sunt
tu ești un pahar cu vitalitate

îmi place coaja miezul tău umezindu-se
cum îți faci loc cu umerii ca să crești
te aștept te ascult și bătăi de inimă ivindu-se
în negreală și noroiul tău culori cerești

strângi și apoi ne dai pe limbă amidon
tu primești binecuvântarea vântului
norii îți clădesc pe sub zare un tron
și numai poetul știe că tu ești câinele pământului
8

te-ai îmbăiat în părul blond al oglinzilor
oglinzi oglinzi grădini peste pânzele aerului
sărutarea de sălcii tremurate a umbrelor
continuare a ochiului în harfe de ape
oglinzi ca întâia ieșire din casă a convalescentului
cu zboruri cu tulpini înlemnite în ger
și defilarea aerului ca drapelele regimentului

oglinzi brune oglinzi roșcate ca fata hangitei
oglinzi cum sunt copitele căprioarelor scrise în munți
oglinzi cu piatră vânăta ca frunza viței
oglinzi adolescente ca frunți

am văzut încolăcindu-se în voi frunzarele șerpilor
vânătorul căuta urma zilei rănite
în argint se iveau îngerii și cerbii
în ceruri rufele vântului clătite

oglinzi de culoarea tăcerii a surâsului
oglinzi ca peștele zvârcolindu-se în metal
oglinzi ca o amintire a văzului
oglinzi ca gâtul femeilor la bal

în inel cântecele dorm ferecate

ca-n uger laptele luminii crește
pe mâini iedera cuvintelor urcate
și un călăreț la conac inima se oprește
oglinzi cu săli de așteptarea cu reveniri
cu rămasul bun al emigrantului al orii
câmpurile se umflă ca mările în priviri
se cațără spre edelwaisul lunei avaiatorii

oglinzi cum mă înfășoară cum iubesc răcoarea
voastră oglinzi de priviri oglinzi de mătase
oglinzi umede în buruieni ca boarea
oglinzi ca evantalii deschise în oase

oglinzi garaje de automobile covoare
oltenești vă știu spuma lâna
norilor când iarna vă încuie vă doare
și-mi plimb prin blănurile voastre mâna

oglinzi cu catifelări de ringlode de rugină
oglinzi incediind corăbiile perșilor
voi sunteți ecoul sângelui în lumină
apusul vă dăruie rumeneala cireșilor
am mușcat fructul vostru am lins
pielea bronzată ca prunele cu privirile
oglinzi terase înspre lacul zürich
când trenul înaintează ca pescarii de-a lungul țărmlui
și iată seara vă amestecă băuturile
seara

oglinzile nu se mai pot deosebi între ele
numai ochii se înfig ca pinteni în trup
dar e mireasma ca un fior e mireasma
sunt oglinzi cu parfum de garoafe
sunt oglinzi cu parfum de busuioc
sunt oglinzi prinse cu agrafe
sunt oglinzi care nu se văd deloc
cum în oceanul atlantic curenții calzi
cum în glasul tău se umflă păuni
cum în piersică sâmburele
cum sub trăsnetul crengilor în pădure tăcerea
9

bulervardele se rumenesc ca pâini în brutăria dimineții
buline automobilele alunecă în esofagul tăcerii
se deschid parcurile cu oglinzi de răcoare
și iată restaurante în care la prânz se îmbulzesc funcționarii
mâncărurile se succed repezi ca trenuri
am văzut răzând cu pânțele deschis
animalele ca steaguri atârinate la măcelărie
vibrează timpane trotuarele
acum sângele circulă paralel cu metroul
o amintire îți face semn te îmbie ca o vacanță
și deodată marea mâneții e o pelerină albastră
clădesc insule sirenele se destramă
bruma pânzelor plajă surâsul
orașul se termină ca o serbare școlară
dar orașele țările se ating în sălile de concerte
e o vânătoare de elefanți prin lianele vinelor
din copacul aerului sar veverițe instrumentele

torențiale ruperile de liniști ca de nori
pasul se încălcește în vegetația sunetelor toridă
notele ca botul panterelor sunt clare
puștile destramă pernele urșilor albi
se topesc privirile fantome alunecă și deodată
bursa cu vijelia glasurilor sună
cornul inimii scoboară se urcă termometre acțiunile
se deplasează pe cer timbrele avioanelor
un cuvânt și se prăbușesc balcoane pădurile din mexic
sondele de petrol trec din mână în mână ca pălăriile de paie
grânele sunt rânduie în eprubete ca acizii
dar iată poți să cumperi somnul în cutiuțe la farmacia
cerul e servit în cești pe terasele marilor hoteluri
marea e o batistă pentru uzul acestui oberchelner
vecina ta are pe piept perle ca inscripții
silabisești degetele ei ca literele chirilice
privirea asta e o sârmă pe care alunecă troleul amintirii
treci prin paloarea geometrică a buzelor a șervetelor
noaptea și tăcerea se sărută precum coamele a două iepe
munții își pun mânușile norilor
în glastre de văi se însămânțează ecoul
surâsul se șterge ca linia cocorilor
în pieptul viorilor se culcă vocea ca-n staul boul

copacii conspiră până la gara cea mai apropiată
pasul îngerilor între coaste răsună
cerbii privesc speriați la roșeața de față
cu care dealul primește începutul de lună

cuvintele se împart ca frunzele în grădini
înfloresc accidente pe buzele prăpăstiilor
ce rufărie razele stelelor în arini
cântecul pădurii împrumută încordarea prăștiilor

din aer brumat rupi afișe
un ținut nou te primește același ilarie
ca ploaia privirea domnului e piezișe
brazda sufletului se răstoarnă în arie

tu ești un refugiu unde te apleci
fântânile înalță gâturi până în fund
noaptea deschide în răcoare un beci
și ochii se dăruie în amintire prund

Ilarie Voronca, *Ulise* (fragmente)

Alege una dintre variantele de subiect propuse mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru.

Atenție! Nu ai voie să rezolvi ambele subiecte. Trebuie să optezi pentru cel care îți place mai mult.

VARIANTA I

A. LECTURA (80 de puncte)

XVI. Înțelegerea textului (16 puncte)

11. Precizează două elemente specifice modernismului prezente în cele două texte. **4 puncte**
12. Explică rolul invocațiilor retorice din primele patru versuri ale fiecăreia din cele două poezii. **12 puncte**

XVII. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Redactează o compunere de 30-40 de rânduri, în care să prezinți modul în care se conturează imaginea satului și a orașului în cele două texte suport.

XVIII. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Redactează un eseu de cel puțin 30 de rânduri care să conțină propoziția *altcineva întoarce arcul din pupilele tale* (din textul B) și în care să-ți exprimi viziunea despre destin.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele:

- formularea unui titlu sugestiv;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- folosirea propoziției date în cuprinsul eseului;
- exprimarea și susținerea viziunii despre destin;
- crearea unui eseu original.

Redactare (14 puncte)

Cele 14 puncte se acordă pentru respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

G. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Prezintă modul în care se realizează subiectivitatea discursului în textele A și B. **4 puncte**
2. Explică semnificația câte unei comparații din fiecare din cele două texte citate. **6 puncte**

H. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII (20 de puncte)

1. Transcrie câte trei cuvinte folosite cu sens conotativ în primele zece versuri ale fiecăreia din cele două poezii suport. **6 puncte**
2. Explică valoarea expresivă a adverbului *aici* folosit în textul A. **6 puncte**
3. Motivează, într-un text de 6-10 rânduri, absența semnelor de punctuație din textul B. **8 puncte**

Se acordă 10 puncte din oficiu.

VARIANTA A II-A

A. LECTURA (80 de puncte)

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Transcrie, din fiecare text citat, câte două cuvinte din câmpul semantic al timpului. **4 puncte**
2. Prezintă, în 6-10 rânduri, particularitățile prozodice ale celor două texte. **12 puncte**

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Redactează o compunere de 30-40 de rânduri, în care să prezinți modul în care se conturează imaginea satului și a orașului în cele două texte suport.

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Redactează un eseu de cel puțin 30 de rânduri care să conțină propoziția *altcineva întoarce arcul din pupilele tale* (din textul B) și în care să-ți exprimi viziunea despre destin.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele:

- formularea unui titlu sugestiv;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- folosirea propoziției date în cuprinsul eseului;
- exprimarea și susținerea viziunii despre destin;
- crearea unui eseu original.

Redactare (14 puncte)

Cele 14 puncte se acordă pentru respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

B. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Prezintă două particularități ale discursului monologat prezente în textul A și în secvența 5 a textului B. **4 puncte**
2. Ilustrează o caracteristică a limbajului poetic (expresivitate, sugestie, ambiguitate), comună celor două texte. **6 puncte**

C. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII (20 de puncte)

<http://profesorideromana.wordpress.com/>

1. Transcrie câte trei cuvinte folosite cu sens conotativ în primele zece versuri ale fiecăreia din cele două poezii suport. **6 puncte**

2. Explică valoarea expresivă a conjuncției adversative *dar* folosite în secvența 3 a textului B. **6 puncte**

3. Motivează, într-un text de 6-10 rânduri, scrierea fără majuscule a substantivelor proprii din textul B. **8 puncte**

Se acordă 10 puncte din oficiu.